प्रतिज्ञापत्र

या संशोधन अहवालात समाविष्ट करण्यात आलेले संशोधन कार्य हे कोणाच्याही मदतीशिवाय माझ्या स्वतःचे प्रयत्नाचे फलित आहे. त्यासाठी मला माझ्या मार्गदर्शकाकडून मिळालेले मार्गदर्शन आणि यापूर्वी झालेल्या संशोधनाचे संदर्भ, याशिवाय कशाचीही मदत घेण्यात आलेली नाही. उपयोगात आणलेल्या संदर्भाचा योग्य निर्देश करण्यात आलेला आहे, असे मी प्रतिज्ञापूर्वक घोषित करतो.

(स.य. पुजारी)

कोल्हापूर
दिनांक : २८/५/१९९२

प्रमाणपत्र

शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयामधील सराव अध्यापनातील पाठ मार्गदर्शन देण्याच्या पध्दतींचा चिकित्सक अभ्यास हे श्री.पुजारी सहदेव यशवंत यांनी सादर केलेल्या प्रबंधाचे संशोधन कार्य त्यांनी माझ्या मार्गदर्शनाखाली पूर्ण केलेले आहे. त्यांनी केलेले काम हे त्यांचे स्वत:चे असून अन्य वापरण्यात आलेल्या संदर्भ स्त्रोत्रांचा योग्यरीतीने निर्देश या प्रबंधात करण्यात आला आहे, असे मी प्रमाणित करतो.

(डॉ.अ.न.जोशी)
मार्गदर्शक

कोल्हापूर
दिनांक : २८।५।१९९२.

ऋण निर्देश

प्रस्तुत शोधप्रबंध ज्यांच्या मदतीशिवाय पूर्ण करणे केवळ अशक्य होते ते वसंत कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, इस्लामपूरचे सन १९९१-९२ या शैक्षणिक वर्षातील प्राध्यापक व छात्राध्यापकांचे तसेच १९९१-९२ या शैक्षणिक वर्षातील श्रीमती पुतळाबेन शाह कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, सांगली महिला शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, तासगाव व कै.सौ. मालतीदेवी वसंतराव दादा पाटील महिला शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयातील प्राध्यापक व छात्राध्यापकांचे बहुमोल सहकार्य मिळाले. प्राध्यापकांमध्ये विशेषत: प्रा. श्रीमती कांबळे एम.एस., प्रा.श्रीमती सोकाशी व्ही.बी., प्रा.श्री.डी. जी. गायकवाड, प्रा.श्री. साळुंखे एल.व्ही. प्रा. श्रीमती निपाणीकर आय. आर, प्रा.माळी एम.एम., श्रीमती पुतळाबेन शाह कॉलेज ऑफ एज्युकेशन-मधील प्राध्यापक डॉ.श्री. कुलकर के.एस., प्रा.श्रीमती पाचपिंडे, यु.ए., प्रा.वराळे पी.एस. व प्रा.डॉ. जोशी ए.एन., महिला शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, तासगाव या महाविद्यालयातील प्रा.श्री.जाधव एम.आर., श्री. शिंदे डी.बी., श्री. सोनवले पी.एल. व श्रीमती शेटे एस.पी. व कै.मालतीदेवी वसंतराव दादा पाटील महिला शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयातील प्राध्यापक श्रीमती सप्रे एन.आर., श्री. हवाडे बी.व्ही. श्रीमती देशपांडे एस.पी. व श्रीमती दातार के.आर. यांनी व छात्राध्यापकांपैकी श्री. मुलाणी, श्री. मिरजे, श्री. पाटील एस.टी., श्रीमती जाधव एस.ए. कु. तांबवे, जे.आर., कु. सर्वे व्ही.व्ही., श्रीमती काशीद एम.बी., श्रीमती आत्तार ए.जी., श्री. चौगुले बी.बी., शेंडगे ए.बी., श्रीमती राऊत आर.आर., श्रीमती रेडोज पी.पी., कु. कराड, कु. पाटील एस.बी., कु.शिंदे एस.व्ही., श्रीमती गुरव ए.डी. या सर्वांनी खूप परिश्रम घेतले त्याबद्दल प्रथम मी त्यांचा ऋणी आहे. तसेच वरील महाविद्यालयांचे प्राचार्य मा.श्री. भोसले एन.बी., प्राचार्य ससे, प्राचार्य पाटणकर व प्राचार्य दळवी यांनी परवानगी दिल्याबद्दल मी त्यांचा अत्यंत ऋणी आहे.

प्रस्तुत शोधप्रबंधासाठी माझे आदरनीय मार्गदर्शक डॉ. ए.एन. जोशी, प्रपाठक, शिक्षणशास्त्र विभाग, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर यांनी स्वत:च्या स्वास्थ्याची पर्वा न करता, आधुनिक ज्ञानग्रहण करण्याची संधी दिली. प्रतिकूल परिस्थितीत मानवतेच्या भावनेतून माझ्या प्रगतीचा मार्ग मोकळा करून दिला. वेळेचे बंधन न पाळता वेळोवेळी जे मार्गदर्शन केले त्यामुळे नवीन विषय असतानासुध्दा हा शोधप्रबंध करण्यात आनंद वाटला. याबद्दल मी त्यांचा सदैव ऋणी आहे.

शिवाजी विद्यापीठातील शिक्षणशास्त्र विभागाचे माजी विभागप्रमुख डॉ. सोनार तसेच डॉ. देवस्थळी आर.बी., विभागप्रमुख, श्रीमती श्रीधर, डॉ.सौ. येवले व डॉ.सौ. पद्मिनी यांनी या कार्यात वेळोवेळी मार्गदर्शन केले. या शिवाय या विभागातील सर्व लिपिक आणि सर्व सेवक या सर्वांनी बहुमोल सहकार्य केले त्याबद्दल या सर्वांचे मन:पूर्वक आभार. या विभागातील वरिष्ठ लिपिक श्री. कवडे यानी शारीरिक स्वास्थ्य ठीक नसतानासुध्दा तसेच प्रतिकूल परिस्थितीतून सदर प्रबंध सुबक आणि वेळेत टंकलिखित करून दिल्याबद्दल त्यांना धन्यवाद.

वाळवा तालुका एज्युकेशन सोसायटीचे मानद सचिव अॅड.श्री.बाळासाहेब पाटील (आण्णा), वसंत कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, इस्लामपूरचे माजी प्राचार्य श्री. भोसले एन.बी., कै. मालतीदेवी वसंतराव (दादा) पाटील कन्या महाविद्यालयाचे प्राचार्य श्री. जरे जी.एम., यशवंतराव चव्हाण महाविद्यालय, इस्लामपूरचे प्राचार्य श्री. दाभोळे एल.जी. (कार्यकारिणी सदस्य, शिवाजी विद्यापीठ) व इतर प्राध्यापक व शिक्षक या सर्वांच्या सदिच्छा व प्रेरणा पाठीशी असल्यामुळेच हा प्रबंध हाती घेऊन पूर्णत्वापर्यंत गेला. त्याबद्दल या सर्वांचा मी ऋणी आहे.

वसंत कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, इस्लामपूरचे आमचे आदरनीय प्राचार्य श्री. पाटील आर.बी. यांची प्रेरणा, सदिच्छा, सहानुभूती व निरपेक्ष सहकार्य मिळाल्याबद्दल त्यांचा मी ऋणी आहे. तसेच माझे सहकारी

प्रा.श्रीमती कांबळे, प्रा. श्रीमती सौकाशेी, प्रा.श्रीमती माने, प्रा.श्री.माळी, प्रा.श्रीमती निपाणीकर व कार्यालयीन कर्मचारी लिपिक श्री. पाटील बी. एस., श्री. पाटील ए.एम., ग्रंथपाल श्री देशपांडे पी.एस. आणि सेवक श्री. बनसोडे जे.बी., श्री. सोत, श्री. माळी पांडुरंग, श्री. निंबाळकर या सर्वांचे सहकार्य व सहानुभूती मिळाल्याबद्दल त्यांचे आभार.

सदर प्रबंध पुरा करण्याच्या कामात प्रा.सौ. इंगवले,यु.एस., प्रा.गायकवाड जे.डी., प्रा.सौ. सप्रे एन.आर., प्राचार्य नाईकनवरे, प्रा. बासे (के.बी.पी. कॉलेज.इ.) प्रा.पाटील टी.एम., प्रा. कुराडे, प्रा. सोत या सर्वांचे सहकार्य लाभले. त्याबद्दल या सर्वांचा मी ऋणी आहे. त्याच बरोबर माझे असंख्य मित्र आणि हितचिंतकांचा मी ऋणी आहे.

तसेच माझी पत्नी सौ.सुशिला हिने मला माझ्या शोधप्रबंधाच्या प्राथमिक कामात वेळोवेळी जी मदत केली त्याबद्दल मी तिचाही आभारीआहे.

स्वत: निरक्षर असूनही उच्च शिक्षणाची स्फूर्ती देणारी माझी माता आणि जेष्ठ बंधू राम यांनी दिली, त्याबद्दल त्यांचा मी शतश: ऋणी आहे.

(एस.वाय.पुजारी)

कोल्हापूर
दिनांक : २८/५/१९९२.